

MŮJ BEROUN

Vydává město Beroun. Výtisk je zdarma.

Městská revue o životě, společnosti a kultuře Berouna

Trhy nabídnou keramiku i muziku

Již sedmáct let jsou Hrnčířské trhy významnou součástí oslav Dnů evropského dědictví v Berouně. A jinak tomu není ani letos, kdy se oslavy uskuteční na mnoha místech v Berouně od 6. do 8. září.

O berounské Hrnčířské trhy je stále větší zájem u evropských sousedů, o čemž svědčí rostoucí účast zahraničních vystavovatelů. „Opět přijedou Carme a Germana Gorritz ze Španělska, jejichž veselé keramické postavičky se usídlí na trávníku uprostřed Husova náměstí. Tyto barevné plastiky dětí v téměř životní velikosti potěšily mnoho loňských návštěvníků,“ říká jeden z organizátorů trhů Vladimír Izbičský. Další ze stálíc zahraničních vystavovatelů je například Thunig Thomas z Německa. Dále přijedou keramici z Polska či Maďarska. Poprvé letos do Berouna zavítá Pep Goméz, Španěl žijící ve Francii. Představí svou keramiku pálenou dřevem, typickou masivním

objemem, dekorací v reliéfu a hluboce rytými písmeny, znaky a kříži, které čerpá ze svých katalánských kořenů.

Hrnčíři opět zaplní celé Husovo náměstí, Kolářskou uličku i ulici V bráně. Mezi nováčky bude například Veronika Žeravčíková (1985), absolventka Střední odborné školy v Luhačovicích a VOŠ Restaurátorské v Brně. Soustředí se na výrobu užitkové tvrdé kameniny, Raku keramiky pálené v plamenných pecích a restaurování keramiky a porcelánu. Tvary, dekory, glazury i techniky výpalu čerpá především z historie.

Pro návštěvníky je připraven i bohatý kulturní program na podiu uprostřed náměstí. V režii MKC Beroun vystoupí například domácí dechovka Berouňáčka, kapela Urband, Hradní

duo, Malá dudácká muzika z Plzně a další. Připraveny jsou i výstavy, křest či vernisáž nové expozice Historie a současnost města Beroun v prvním patře radnice. (Více na str. 2, 3, 4).

V sobotu ve 14 hodin oznámí herec Pavel Nový vítěze soutěže Zahradní keramika, kterou vyhláší hlavní partner trhů Hotel Na ostrově.

A chybět samozřejmě nebudou ani stánky s občerstvením. K již osvědčeným stánkům letos přibude mexická kuchyně s na místě připravovanými quesadillami.

Ve vinařském koutku vystřídá vinařství Čejkovice Česká zemědělská univerzita – vinařská stanice Mělník. Zde můžete pobýt v sobotu u sklenky vína při muzice až do 21 hodin. ■

Otevírací doba trhů

Sobota 8–18 hodin
Neděle 9–17 hodin

Staňte se svědky upálení čarodějnice

Středověkou noc budete moci prožít 7. září v Berouně ve společnosti šermířské skupiny Berounští měšťané & spol. V rámci Oslav Dnů evropského dědictví se uskuteční od 19:30 do 22 hodin na Náměstí Joachima Barranda. Připraven bude dobový program pro děti i dospělé, který vyvrcholí ohňovou show. Diváci se mohou těšit na turnaje pro děti i dospělé, šermířskou podívanou, středověkou hudbu s ukázkami písní a tanců, jež se mohou naučit i diváci. Uvidí tanec krásných cikánek i kejkle s ohnivými předměty. Stanou se svědky procesu odhalení čarodějnice. Slovný inkvizitor pod berounskými hradbami totiž odhalí rozličné neřádky a v řadách místních obyvatel čarodějnic. Jak se taková čarodějnice pozná? „Půjde o show plnou černého humoru, která se bude hrát v těsné blízkosti diváků, a tak jistě nenechá jejich bránice v klidu,“ slibuje za šermíře Stanislav Dupač. ■

Na trhy pojedou speciální linky ze Zličína

Kvůli Hrnčířským trhům posílí dopravce, společnost Probo Bus spoje jedoucí z Prahy do Berouna. Autobusy tak z Prahy-Zličína pojedou o víkendech 6. a 7. září každou půlhodinu.

V sobotu 6. a v neděli 7. září tak kromě pravidelných spojů pojedou i šestnáct speciálních posilových. „Společně s pravidelnými spoji tak bude díky tomu vytvořen půl hodinový interval. Nově pojedou osm posilových do Berouna a osm posilových spojů z Berouna do Prahy,“ upřesnil Vladimír Káš ze společnosti Probo Bus s tím, že jízdné se řídí tarifem Střeďočeské integrované dopravy. Cestující si budou moci linky vyhledat nejen na webu města a autodopravce, ale také v internetovém jízdním řádu idos.cz ■

Časový plán oslav

Pátek 6. září 2013

- 14:00** „Berounský drak 2013“ – zahájení sportovní kulturního programu pro děti i dospělé v městském Kempu Beroun
- 16:00** Tréninky posádek dračích lodí
- 17:00** Vernisáž výstavy FAMU – Výstavní síň Jiřího Jenička v Pražské bráně
- 19:00** Zahajovací večer s hudební produkcí
- 21:30** Slavnostní ceremoniál Probouzení berounského draka v městském Kempu Beroun

Sobota 7. září 2013

- 8:00** Zahájení Hrnčířských trhů Beroun
- 9:00** Vystoupení dechové hudby BEROUNAČKA - Husovo náměstí
- 10:00** Vernisáž expozice Historie a současnost města Berouna – 1. patro berounské radnice
- 10:30** Vystoupení orchestru BIG BAND Václava Zelinky – Husovo náměstí
- 11:00** Křest knihy autorů Marie Holečkové a Otomara Dvořáka Tajemná místa Berounska – atrium berounské radnice
- 11:00** „Berounský drak 2013“ – zahájení 8. ročníku závodu dračích lodí na řece Berounce nad jezem
- 12:20** Vystoupení Tanečního centra RAK Beroun - Husovo náměstí
- 13:00** Oficiální zahájení místních oslav Dnů evropského dědictví (EHD) – Žestové kvinteto - fanfáry z balkonu berounské radnice
- 14:00** Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže hrnčířů o nejlepší zahradní keramiku a udělení ocenění „Zlatá brána“ – Husovo náměstí
- 14:30** Vystoupení hudební skupiny HRADNÍ DUO – Husovo náměstí
- 15:30** Vystoupení kapely URBAND – Husovo náměstí
- 17:00** „Václav Talich – chorální ozvěny“ chrámový koncert v kostele sv. Jakuba v Berouně
- 17:00** Vystoupení hudební skupiny URBAND ve vinném koutku – Husovo náměstí
- 18:00** Ukončení 1. dne Hrnčířských trhů Beroun
- 19:30** Středověká noc (více na str. 1)

Neděle 8. září 2013

- 9:00** Zahájení 2. dne Hrnčířských trhů Beroun
- 9:00** Vystoupení dechové hudby BEROUNAČKA – Husovo náměstí
- 10:45** Vystoupení hudební skupiny SERGENT PÉPÈRE – Husovo náměstí (více na str. 4)
- 13:00** Vystoupení hudební skupiny SERGENT PÉPÈRE – Husovo náměstí (více na str. 4)
- 14:30** Vystoupení MALÉ DUDÁCKÉ MUZYKY Z PLZNĚ – Husovo náměstí
- 17:00** Zakoňčení Hrnčířských trhů Beroun a místních oslav Dnů evropského dědictví

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ EUROPEAN HERITAGE DAYS

PROGRAM BEROUNSKÝCH OSLAV

**A. Zpřístupněné památky
a doprovodné akce vázané
na konkrétní památky**

1. Radnice

7. 9. 2013	14:00 – 17:00
8. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 17:00

Během oslav EHD budou mít návštěvníci možnost seznámit se s historickou radniční budovou i s novou přístavbou. Ve velké zasedací místnosti si budou moci prohlédnout městskou kroniku a nejzajímavější fotografie z posledního období. V obřadní síni bude vystaven starostenský řetěz.

V sobotu 7. 9. v 10:00 se v prvním patře koná vernisáž expozice Historie a současnost města Berouna. V 11 hodin se v atriu radnice koná křest knihy „Tajemná místa Berounska“ autorů Marie Holečkové a Otomara Dvořáka.

2. Pražská brána

7. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 17:00
8. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 17:00

Pražská brána – Výstavní síň Jiřího Jenička se i letos představí výstavou fotografií. Od září 2000 zde pravidelně vystavují své práce studenti Katedry fotografie pražské FAMU.

V pátek 6. 9. v 17:00 se zde uskuteční slavnostní vernisáž výstavy fotografií Jana Douši.

3. Plzeňská brána

7. 9. 2013	8:00 – 18:00
8. 9. 2013	9:00 – 17:00

V prostorách Plzeňské brány čekají návštěvníky zajímavé stálé expozice – Plzeňská brána a stavební rozvoj města, Věžní hodinový stroj a Beroun a jeho královská privilegia. Z ochozu brány se otevírá zajímavý pohled na historické jádro města.

4. Duslova vila

7. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 17:00
8. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 17:00

Novorenesanční Duslova vila je zapsána v ústředním seznamu nemovitých památek.

V přízemí se nachází Městská galerie Beroun. V rámci EHD mohou návštěvníci obdivovat nejen nádherný interiér galerie, ale i „Výstavu obrazů Viktora Korčeka“ – k nedožitým 65. narozeninám. Výstava představuje umělecká díla autora, jež byla vytvořena v průběhu celého jeho tvůrčího života. Obrazy V. Korčeka st. doplní i umělecká díla jeho dětí, jak bylo

jeho přáním. Veronika Korčerková se věnuje různým technikám, především navrhování šperků. Viktor Korček ml. tvoří podle otčova vzoru, nejraději pracuje s olejovými barvami a technikou epromal. Výstava potrvá do 20. 9. 2013.

5. Jenštejnský dům

7. 9. 2013	8:00 – 18:00
8. 9. 2013	9:00 – 17:00

Muzeum Českého krasu v Berouně nabídne v rámci EHD návštěvníkům nejen své stálé expozice, ale i právě probíhající aktuální výstavu.

Stálé expozice: Z dějin řemesel města Berouna, Barokní obrazy Jana V. Špitzera, Český kras – osídlení člověkem, Zbraně na Berounsku, Živá příroda Českého krasu, Jeskyně a jeskyňáři v Českém krasu, Geologicko – paleontologická expozice Barrandien a Etnografická expozice.

Pro návštěvníky berounských řemeslných a hrnčířských trhů připravuje každoročně Muzeum Českého krasu jarmark řemesel pod širým nebem v prostorách expozice Geopark Barrandien. Tato expozice se na dva dny promění v pracoviště dovedných mistrů hrnčířů, kovářů, dráteníků a dalších řemesel. Příjemným doplňkem bývá prodejní nabídka koření, bižuterie, hraček, berounských koláčů a dalších lahůdek české kuchyně.

Aktuální výstava: V Jenštejnském domě je možné zhlédnout výstavu připravenou Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, která představuje archeologické výzkumy realizované na Berounsku v průběhu posledních dvaceti let. Ve výstavní síni Konírna probíhá výtvarná výstava manželů Vetenglových a jejich hostů. K vidění jsou jak šperky, tak malířská i sochařská díla. Další výstavou, která představuje pravidelného účastníka berounských hrnčířských trhů je výstava Viktora Žuka, který pochází z oblasti postižené černobylskou havárií atomové elektrárny. I přes tyto nepříznivé okolnosti se v jeho tvorbě neobjevují katastrofické scény. Zachycuje život a radost z něj. (více na str. 4)

7. Děkanský kostel sv. Jakuba Většího

7. 9. 2013	9:00 – 12:00 12:30 – 16:00
8. 9. 2013	12:30 – 17:00

Děkanský kostel sv. Jakuba Většího tvoří jednu z hlavních dominant města.

V sobotu 7. 9. v 17 hodin se zde uskuteční koncert „Václav Talich – chorální ozvěny“. Koncert ze sbírky chorálních zpěvů z pozůstalosti Václava Talicha je doprovodnou akcí Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun v rámci Roku Václava Talicha. V programu vystoupí Svatojakubská schola cantorum. Recitace Jana Stielová, varhany doprovod Lukáš Petřavský.

8. Hřbitovní kostel Zvěstování Panny Marie

7. 9. 2013 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00
8. 9. 2013 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00

Významná berounská historická památka otevře své brány návštěvníkům v rámci oslav Dnů evropského dědictví.

9. Kaple Bolestné Panny Marie

7. 9. 2013 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00
8. 9. 2013 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00

Kaple Bolestné Panny Marie byla postavena u studánky, u níž se v roce 1723 udála řada zázraků a jejíž vodě byla připisována léčebná moc. Kapli nechal v roce 1724 postavit berounský děkan Jiří Procházka de Lauro. K prameni se záračnou vodou se často konala procesí věřících zblízka i zdaleka. V roce 1893 byla podle návrhu architekta Josefa Mockera přestavěna v novogotickém slohu.

**B. Doprovodné akce nevázané
na konkrétní památku**

Státní okresní archiv

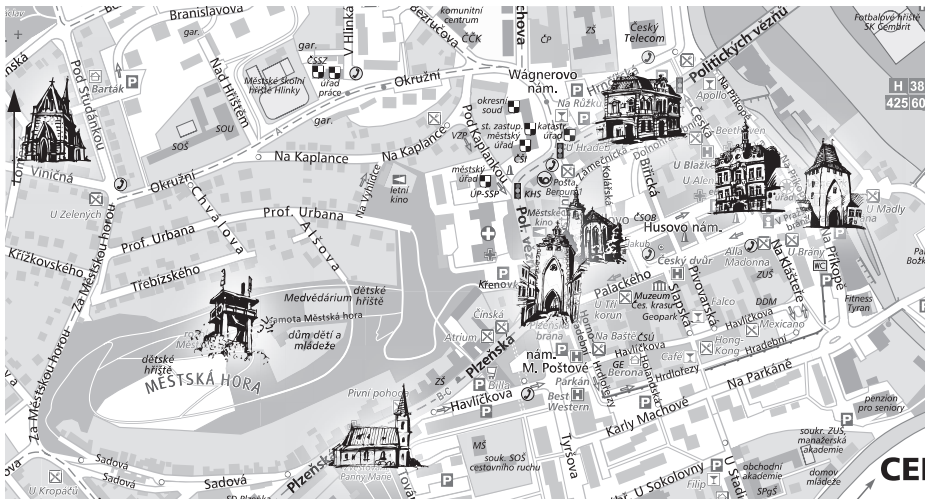
7. 9. 2013 9:00 – 17:00
8. 9. 2013 9:00 – 17:00

V budově Státního okresního archivu bude otevřena výstava na téma Ve znamení železa a cementu. Éra industrializace na Berounsku

Holandský dům

7. 9. 2013 9:00 – 12:00 12:30 – 17:00
8. 9. 2013 9:00 – 12:00 12:30 – 17:00

V galerii Holandského domu bude otevřena výstava nejlepších výtvarných prací zaslanych do soutěže Hudba v koláži. Výstava je doprovodnou akcí Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun – Roku Václava Talicha.

Berounské památky zapsané v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR, zpřístupněné ve dnech 7. a 8. září 2013

**Dolní
(Pražská) brána**

**Horní
(Plzeňská) brána**

**Radnice
(čp. 68)**

**Duslova
vila**

**Městská
rozhledna**

**Děkanský kostel
sv. Jakuba**

**Areál hřbitovního
kostela Zvěstování
Panny Marie**

**Areál kaple Bolestné
Panny Marie
Pod Studánkou**

Městská hora – lesopark a rozhledna

7. 9. 2013 9:00 – 19:00
8. 9. 2013 9:00 – 19:00

Oblíbeným cílem turistů a rodin s dětmi je berounský lesopark Městská hora, který vznikl na konci 19. století péčí berounského okrašlovacího spolku. V letech 1996 – 2000 proběhla celková revitalizace lesoparku. Vedle dvou dětských hřišť pro různé věkové kategorie zde návštěvníci najdou 13,6 metrů vysokou rozhlednu z roku 1936, z níž je možné vidět město jako na dlani, a medvěďárnu. Lesopark je nejvýznamnější a nejrozsáhlejší součástí přírodní složky kulturního dědictví města.

Berounské medvěďárnu

Symbol medvěda má město Beroun ve znaku i na svém praporu. V říjnu 2000 si navíc pořídilo také medvědy živé. Pro medvědy bratry Matěje, Vojtu a Kubu, s nimiž režisér Václav Chaloupek natočil úspěšný Večerníček Mědové, vybudovalo na svahu Městské hory medvěďárnu s třemi ložnicemi, přípravnou krmiva a výběhem o rozloze téměř 25 arů. Medvědi trojčata se narodila 13. ledna 2000 v Českém Krumlově čtrnáctiletým rodičům Kateřině a Vokovi. Medvěďárnu je přístupno denně bez omezení.

XVII. ročník Hrnčířských trhů Beroun

7. 9. 2013 8:00 – 18:00
8. 9. 2013 9:00 – 17:00

Na Hrnčířských trzích Beroun, které navazují na slavnou tradici středověkého a raně novověkého berounského hrnčířství, se představí nejen domácí hrnčíři a keramici z České republiky. Ze zahraničí přijedou hosté z Bulharska, Francie, Maďarska, Německa, Polska, Slovenska a Španělska. Mediálními partnery XVII. ročníku jsou Český rozhlas Region, Český rozhlas Regina, Country rádio, Rádio Relax a magazín HOBBY Blesk. Hlavním partnerem a vyhlášovatelem soutěže hrnčířů na téma Zahradní keramika je Hotel Na Ostrově Beroun. Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže bude moderovat herec Pavel Nový.

Příběh éry parního stroje

Mnozí z nás si jistě pamatujeme na film Marečku, podejte mi pero a oblíbenou hlášku, že 19. století je století parního stroje. Přestože je to poněkud zjednodušené hodnocení, do značné míry je to pravda. Výstavka o industrializaci Berounska se v rámci Dnů evropského dědictví uskuteční v budově Státního okresního archivu Beroun v sobotu a neděli 7. a 8. září. Otevřena bude od 9 do 17 hodin a pro školy i jednotlivce bude k vidění až do 20. září.

Před necelými dvěma sty lety se v Čechách objevil první parní „posel“ věku průmyslové revoluce. Mechanizovaná výroba k nám dorazila z Anglie už koncem 18. století, ale teprve stavba železnic od 40. let 19. století dala industrializaci mohutný impuls. Berounsko v tomto procesu nestálo stranou, právě naopak. První továrna zde vznikla v roce 1835 a vápenec a železo se v okolí zpracovávaly po staletí. Průběh a důsledky tohoto procesu, jeho pozitivní i stinné stránky, se pokouší přiblížit nová výstavka Státního okresního archivu Beroun na pravidelné zářijové akci ke Dnům evropského dědictví. Zájemci se mohou seznámit s řadou zajímavých archivních dokumentů a fotografií k dějinám klíčových podniků v Berouně a okolí, které utvářely zdejší průmysl i podobu krajiny: Textilka, železářny, cementárna, cukrovar a tak dále, a to v 19. a zčásti i ve 20. století.

Stranou nezůstane ani sociální poměry tehdejších zaměstnanců, takže návštěvníci budou mít možnost se seznámit s historickým jevem industrializace pokud možno komplexně.

Výstavka se koná v budově Státního okresního archivu Beroun (U Archivu 1633) v sobotu a neděli ...září 2013 od 9 do 17 hodin a pro školy i jednotlivce bude prodloužena do 20. září.

■ J. Topinka, SOkA Beroun

Závody nabídnou novinku: Paddleboarding

Už poosmé se na Berounce u kempu pojedou závody dračích lodí Berounský drak 2013. Finále netradičních závodů se pojede 7. září.

Akce odstartuje již v pátek 6. září v areálu Kempu Beroun. Již od 14 hodin na návštěvníky čeká zábavný program a občerstvení. Zájemci se mohou svest v dračích lodích a vyzkoušet nový sport v ČR, paddleboarding. Od 16 hodin mohou sledovat tréninky posádek dračích lodí i tréninky na paddleboardech. Je to vodní sport, při kterém jezdec na prkně podobném surfu používá k pohybu vpřed dlouhé pádlo.

Nenechte si ujít i zahajovací večer s hudební projekcí, který začne již v 19:00. Přibližně od 21:30 návštěvníky čeká slavnostní ceremoniál Probuzení berounského draha s ohňostrojem.

V sobotu vypuknou první závody v 11:00. Vložený závod měst na dračích lodích je naplánovaný přibližně na 15 hodin. ■

V muzeu se představí neformální individualisté

Neformální výstava plná individuálních přístupů k tvorbě začne v berounském Muzeu Českého krasu v sobotu 7. září v 19 hodin. Kochat se budete moci šperky, kresbami, sochami, ale i fotografiemi.

Jako doprovodnou akci Hrnčířských trhů ji připravilo občanské sdružení Nefosin, což je zkratka pro NEFormální Sdružení INdividualistů. Meze a umělecké směry v tomto sdružení nejsou nikterak nařízeny, a tak jsou společné výstavy velmi různorodé. O čemž se může přesvědčit každý návštěvník, a to až do 31. 10.

„Na trhy jezdíme s našimi šperky už od povodní v roce 2002. Je to moc krásná akce, při které se setkáváme s množstvím stálých zákazníků, kteří naše šperky vyhledávají,“ pochvaluje si Miloš Vetengl.

Šperkařské tvorbě se věnuje již od dětství. V roce 1998 se začal výrobou šperků živit a postupně do své tvorby zapojil i manželku Hanu. „Dnes máme společný atelier, kde se věnujeme jak tvorbě šperků, tak i dalších děl. Vytváříme totiž i větší věci. Například doplňky do interiéru a exteriéru. Některé z nich návštěvníci na výstavě uvidí,“ sdělil umělec, který ve svém atelieru v Dolní Bělé vytváří šperky z oceli a skla. „Jsou

to krásné a ušlechtilé materiály, které nepodléhají zubu času,“ říká Vetengl. V dílně ovšem vytváří i originální šperky pomocí recyklace. Na výstavě tak budou k vidění jeho nákrčníky z oceli doplněné nádhernými skleněnými, zhruba sto let starými artefakty ze zaniklé sklárny u Rokycan.

Neformální výstava nabídne i práce dalších autorů z okolí Plzně a Roudnice nad Labem. Svou kresbu a grafiku představí Luboš Vetengl, student Akademie výtvarných umění v Praze. Dalším z autorů je Bartoloměj Šterba, sochař a v poslední době i řezbář. Díla vystaví i jeho dcera, restaurátorka Helena Štěrbová.

Třetím z vystavujících sochařů je Luboš Čmejla. Ten tvoří nádherná díla především ze dřeva. V neposlední řadě se můžete těšit na tvorbu Luboše Zímy. Jeho oborem je restaurování, umělecké kovolictví, kovařina a mnoho dalších řemesel.

Fotografií představí na výstavě cestovatelka a fotografka Karla Colori a vášnivý milovník přírody Miloslav Košťák. Posledním vystavujícím bude keramik pocházející z Bulharska Lubomír Ivanov, jehož nádherná díla z keramiky nezapřou jeho původ.

■ Patrik Pařízek

Nenechte si ujít

Show skupiny Sergent Pépère

Vystoupení hudební skupiny Sergent Pépère z Francie se uskuteční v neděli 8. 9. od 10:45 a od 13:00 na Husově náměstí. Sergent Pépère předvádí neodolatelnou směsici cirkusové, balkánské a filmové hudby s jazzovými kořeny a příchutí ska, latiny a francouzského šansonu. Je synonymem pro vynikající instrumentální výkony, dokonalou sebranost a živelnou radost z hraní. Ovšem nabízí i skvělý vizuální zážitek. Jejich hudba totiž funguje v dokonalém spojení s jejich kostýmy a pódiovou show. Rázem se tak můžete nechat přenést na bulváry Paříže, do cirkusu, na istanbulské tržiště, na balkánskou svatbu, do přístavišního baru Buenos Aires, na karneval v New Orleans a také do němých filmových grotesek Charliho Chaplina.

Kapela pochází z bretaňského Rennes a vznikla na základech pouličního divadla Arpion Celeste. V ČR zdomácněla v letech 2002–2009, kdy tady absolvovala desítky koncertů a získala si početný zástup nadšených obdivovatelů. Objevila se například na festivalech Colours of Ostrava, Letní Letná, Noc s Andělem, Prázdniny v Telči a dalších. ■

Archeologie Berounska

Jedinečnou výstavu máte možnost do konce roku navštívit v berounském Muzeu Českého krasu. Pod názvem Archeologie Berounska se tam koná až do 31. prosince. Výstava připravená Ústavem archeologické památkové péče středních Čech představí archeologické výzkumy realizované na Berounsku v průběhu posledních dvaceti let. Výstava se koná u příležitosti dvacátého výročí založení Ústavu archeologické památkové péče středních Čech. ■

Viktora Žuka inspiruje příroda

Africké portréty, evropské květy, ale i nadpozemské ufony. To vše na své výstavě keramiky a obrazů nabídnou manželé Viktor Žuk a Nadija Katernoga. Díky keramice, která dokáže svým osobitým pojetím a vtipem upoutat, se u jejich stánku na chvíli pozastaví snad každý návštěvník. Výstava potrvá v Muzeu Českého krasu od Hrnčířských trhů až do 2. 10.

■ Jste pravidelnými účastníky hrnčířských trhů. Po kolikáté se již účastníte?

Ano, trhy se účastníme vždy s nadšením. Letos to bude již podesáté. V České republice ovšem bydlíme již přes patnáct let.

■ Odkud pocházíte?

Jsem z oblasti postižené černobylskou havárií atomové elektrárny. Do České republiky jsme se přestěhovali v roce 1988. S manželkou Nadijou Katernogou, která se také věnuje výtvarnému umění, máme atelier v Odolene Vodě u Prahy.

■ Od kdy se věnujete výtvarné tvorbě? Kde hledáte náměty?

Už od mládí, kdy jsem studoval Střední uměleckou školu v Kyjevě. S přáteli výtvarníky a dalšími umělci jsem se podílel na založení skupiny Stroncium 90, která upozorňovala na stále trvající nebezpečí jaderné katastrofy. S touto skupinou zejména mladých lidí jsme pořádali také hudební festivaly a koncerty, na kterých se vystavovala naše výtvarná díla. Ve své tvorbě se snažím zachycovat život a radost z něj. Inspirací je mi příroda.

■ Jaká díla společně vytváříte?

Jedná se o keramiku i obrazy. V obrazech jdeme každý svou cestou. Já se věnuji abstrakci a vyobrazení africké krásy. Nad'a maluje květiny. Jsou to olejomalby i smíšené techniky na plátně.

■ Jaké exponáty představíte na berounské výstavě?

Půjde o průřez naší tvorbou za posledních deset let. Kromě plastik uvedeme i malou sbírku afrických portrétů a evropských květů. Z plastik bych chtěl upozornit na kompozici Ufoni. ■

Po roční pauze se vrací Letorosty

Premiérově se na nich představí Petr Kolář s kapelou a metalová legenda Arakain

Hudební festival Berounské Letorosty se po roční odmlce opět vrací do Berouna. Uskuteční se v sobotu 14. září. Každý hudební fanoušek si přijde na své, slibují organizátoři.

Návrat bude dokonce dvojitý, neboť festival se vrátí do Kempu Beroun u řeky, kde se konaly hned první ročníky. „Mám radost, že se mi opět podařilo sehnat finanční prostředky na uspořádání Letorostů. Podle reakcí, které mám, se těší i naši fanoušci. Vstup bude opět zdarma a věřím, že v září projijeme

všichni společně krásný hudební den na břehu Berounky,“ říká zakladatel Berounských Letorostů, senátor Jiří Oberfalzer.

Pořadatelé letos na Berounské Letorosty pozvali sestavu kapel, ve které by si měl každý hudební fanoušek najít to svoje. Představí se kapely, které už v Berouně úspěšně vystupovaly v minulosti, jako Wohnout, UDG nebo Znouzectnost.

Naopak premiérově se na Letorostech představí Petr Kolář s kapelou a fanoušky tvrdší muziky určitě naláká česká metalová legenda Arakain. Nastupující hudební generaci bude

zastupovat talentovaná karvinská kapela Memoáry hrající progresivní rock.

Fanoušky na úvod určitě rozpumpují osvědčené hity legendární skupiny Lucie v podání jejich skvělého revivalu. Chybět nebude ani tradiční dětské dopoledne plné soutěží, her a dárků pro nejmenší. Pro návštěvníky bude samozřejmě nachystán bohatý výběr jídla a pití.

Návštěvníci festivalu určitě ocení také návrat do romantického prostředí kempu na břehu Berounky. „Pro festival je to určitě útulnější prostředí. Výhodou je také to, že fanoušci, kterým se nebude chtít odjždět hned po festivalu, mohou kemp využít k přespání,“ říká Oberfalzer, který nezapomíná ani na charitativní odkaz festivalu. Jeho nadační fond opět podpoří charitativní organizace v regionu. Přínos Letorostů na dobročinnost tak už za celou jejich historii dosáhl 2,4 milionu korun. ■

Závod Okolo Prahy míří do Berouna

Celorepubliková akce Cyklomaraton tour letos poprvé zamíří na Berounsko. Jeden z jejích závodů Okolo Prahy se pojede z Berouna, a to v neděli 15. 9. Trať maratónu bude dlouhá 45 a 18 kilometrů a povede mimo jiné i krásným brodem před cílem.

Tratě závodu vedou z 75% po lesních cestách, 15% po asfaltu a 10% ve volném terénu. Start a cíl bude na Husově náměstí. Registrace a prezentace závodníků bude probíhat v sobotu od 8 do 10:30. Přípraven je i dětský závod, děti se mohou registrovat od 8 do 9:30, v 10:00 jejich závod startuje. Start hlavního závodu je v pravé poledne. „Pokud se spolupráce osvědčí, jsme s organizátory domluveni, že by se z této akce stala nová cyklistická tradice,“ uvedl místostarosta Patrik Brodan. Více na www.cyklomaraton.cz. ■

Berounská akademie přivítá první studenty

Sedm desítek zájemců usedne v září poprvé do lavic Berounské akademie. Zájem o sérii přednášek předčil všechna očekávání. Již na seznamovací schůzce, která se konala letos na jaře, se první ročník zcela naplnil. A to i přesto, že v Berouně není o přednášky a kulturně vzdělávací akce nouze. První přednáška se koná ve čtvrtek 5. září v Muzeu Českého krasu, kde budou studentům předány legitimace posluchačů prvního ročníku Berounské akademie 2013 – 2014. Slavnostního zahájení akademie se zúčastní představitelé města, v čele se starostkou Šárkou Endrlovou.

„Smyslem akademie, v jejímž čele stojí Hana Ludvíková, ředitelka Městské knihovny Beroun, která akademii organizuje, je nejen získat hlubší poznatky, které jednorázové besedy a přednášky dosud nenabízely, ale v neposlední řadě také navázat aktivnější zpětné vazby mezi městem a jeho

obyvateli,“ uvedl Ivan Kůs, místostarosta města, který vznik Berounské akademie inicioval.

Podle slov Marie Holečkové, programové koordinátorky akademie, se jedná o vzdělávací cyklus přednášek, vedených odbornými lektory například PhDr. V. Dudákem, RNDr. V. Větvíčkou, Doc. RNDr. Z. Kukalem, DrSc. aj. Tématem přednášek prvního ročníku bude například výtvarné umění s odkazy na regionální tradice, ochrana přírody, geologie, vedené předními odborníky a obohacené výjezdními přednáškami. Studenty čeká například lekce s názvem – Naše hrady – z čeho jsou a na čem stojí, kterou povede přední geolog Zdeněk Kukul, nebo Architektura stromu Václava Větvíčky, či Biozahrada ing. Radomila Hradila a mnohé další. Přednášky umožní frekventantům jiné pohledy na zdánlivě samozřejmou realitu, která nás obklopuje. ■

Kalendárium

Zveme vás do Berouna

■ 14. 9. Letorosty (více na této straně)

14. a 15. Evropský den jazyků v Berouně

Jazykové centrum Astra Lingua připravilo víkend plný jazykových minikurzů, které jsou pro veřejnost zdarma. Přijďte se naučit základy portugalského, španělského, italského a dalších jazyků

■ 20. 9. Divadlo Cirkus Žebřík: Loutky, které nikde nechtějí

Náměstí Joachima Barranda od 17:30.

Několik starých vyřazených loutek se přidá k potulnému komediantovi, který se sám toulá světem, aby společně založili svůj vlastní cirkus

■ 20. 9. Ginevra

Náměstí Joachima Barranda od 19:30

Příbramská kapela představí vlastní, z bezedné studnice historie národní čerpající, písně, morbidní i veselé – ba dokonce skočné, kramářské a žertovné!

■ 27. 9. Divadlo Studna: Princ Jaromil

Náměstí Joachima Barranda od 17:30 od 19:30

...doznívá flašinet, oponka se otevírá a lipoví umělci rozehrávají jarmareční příběh o princovi, jemuž ke štěstí pomůže moudrost potulných komediantů...

■ 27. 9. Trombeník

Náměstí Joachima Barranda od 19:30

Základem jejich tvorby jsou klezmerové melodie, tedy písně židovských hudebníků z východní Evropy a z Ameriky z 19. a 20. století. Zpívá se v angličtině přistěhovalců z Evropy a v jidiš.

■ 30. 9. Divadlo Cirkus Žebřík – Jak se peče pohádka od 9.00 a 10.30 – sál České pojišťovny

■ 30. 9. Divadlo SKLEP – Besídka

od 20.00 – sál České pojišťovny

Účinkují: Tomáš Hanák, Jiří Burda, Milan Šteindler, Lenka Anđelová, Tereza Kučerová a další.

■ 2. 10. Plavecká soutěž měst

Aquapark Tipsport laguna Beroun

■ 8. 10 – 13. 11. Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun

(více na str. 12 a 13)

■ 1. 12. Zahájení adventu

Husovo náměstí, Beroun

■ 7. 12. Vánoční jarmark

Sál České pojišťovny

Z Dědu bude znovu vidět do kraje

Přesně 18. září si připomeneme 120. výročí otevření rozhledny na Dědu

Velkolepý ohňostroj a vystoupení hodnostářů na cimbuří provázelo 18. září 1893 slavnostní otevření rozhledny na Dědu. Přesně před 120 lety ji otevřel jako svou vůbec první vyhlídkovou věž v českých zemích Klub českých turistů. Tento fakt připomíná i pamětní deska: „Zbudováno roku 1893 odborem Klubu českých turistů a Spolkem okrašlovacím v Berouně, příspěvním Klubu českých turistů v Praze a četných příznivců. Výška 504 m. nad mořem.“

Návrh vybudovat nad Berounem rozhlednu padl na schůzi berounského KČT již v roce 1891. Plánovaná věž se měla stát zakončením značené turistické trasy vedoucí z Berouna na horu Děd. Dvanáct metrů vysokou věž navrhl stavitel Duda. Mezi českými rozhlednami sice patří spíše k těm menším, ve vzhledu se jí ale vyrovná málokterá. A tak není divu, že i sami návštěvníci ji před časem v anketě iDNES zvolili druhou nejkrásnější rozhlednou Středočeského kraje.

Základní kámen se pokládá 1. května a o čtyři měsíce později ji rozhlednu navštívili první turisté. Její stavba stála 3000 zlatých, použito na ni bylo kolem 25 tisíc královodvorských bílých cihel.

Magnet pro turisty i vandaly

Rozhledna se rychle stala vyhledávaným turistickým cílem. Není tedy divu, že její vyobrazení nemohlo chybět na žádné tehdy vydávané pohlednici města. Zároveň však věžička přitahovala i pozornost vandalů. Situace se dokonce vyhroutila natolik, že v roce 1914 vypsal KČT odměnu za jejich dopadení.

Věž byla uzamčena a klíč si bylo možné vypůjčit v hájovně pod rozhlednou.

Překrásná nebyla jen samotná stavba, ale i výhled do okolí. Za dobré viditelnosti rozpoznávali příchozí Říp nebo Milešovku. V druhé polovině 20. století však okolí rozhledny postupně zarostlo stromy. V roce 2001 po dohodě s místní lesní správou byl pruh lesa severním směrem na Křivoklátskou vrchovinu vykácen. V roce 2013 majitel pozemků vykácel i část stromů na jižním svahu, takže dnes se z věže naskytá pohled severním, jižním a částečně západním směrem.

Blýská se na lepší časy

Na lepší časy se blýská i samotné rozhledně. Nejpozději během podzimu by totiž mohla rozhledna na Dědu patřit městu. Beroun o rozhlednu usiloval od té doby, co se ukázalo, že Děd nemá svého majitele. Město již loni začalo zjišťovat vlastníka této nemovitosti. Toho se ale nepodařilo zjistit. Ani oslovený Klub českých turistů nenalezl žádné doklady, které by prokazovaly jejich vlastnictví stavby.

Následně proto berounský úřad vyzval na své úřední desce případného majitele, aby opuštěnou nemovitost v zákonem dané půlroční lhůtě převzal. Nikdo se však po tuto dobu nepřihlásil. Dle zákona tak objekt připadne městu Beroun, neboť se nachází v jeho katastru.

V současné době je rozhledna ve špatném stavu, proto zde byly umístěny cedule upozorňující, že vstup na schodiště je jen na vlastní nebezpečí. Do budoucna ale město plánuje její rekonstrukci. ■

„Až bude věž opravená, vylezu na ní,“

plánuje důchodce Josef Chuchler, který se o rozhlednu dobrovolně staral

V mládí trávil Josef Chuchler v lesích u rozhledny na Dědu takřka každé odpoledne. Chodil sem trénovat na Velkou Kunratickou. Stavba i vyhlášený pražský běžecký závod mu natolik ucarovaly, že se rozhodl s kamarády založit v Berouně obdobnou tradici.

„Nejdřív jsme v roce 1978 vymysleli Běh přes Městskou horu. O dva roky později jsme usoudili, že by bylo třeba uspořádat nějaké závody i v zimě. Tak vznikla Berounská desítka, čistě běžecký závod,“ vzpomíná Josef Chuchler.

Od začátku věděl, že desetikilometrový závod na lyžích povede kolem malebné stavby na vrcholu Dědu. Zpočátku

přálo organizátorům i počasí. „První čtyři ročníky byly na sněhu. Ten pátý byl sice na suchu, ale šestý už se zase lyžovalo. I když tehdy nám na trať vjeli vojáci a stopu rozjezdili. Čtyři dny nám pak trvalo, než jsme sněh naházeli na trať aspoň v délce šesti kilometrů,“ vybavuje si vášnivý sportovec. Desítka si místní rychle oblíbili, a tak se každoročně na startu objevovalo kolem 160 běžců. Do roku 1991 proběhlo 6 ročníků na lyžích a pro nedostatečné sněhové podmínky se zbývajících 6 ročníků proměnilo v běžecký závod. Od roku 1992 až do posledního ročníku, který se uskutečnil v roce 2005 se Berounská 10 startovala jak v kategorii běžců tak bikerů.

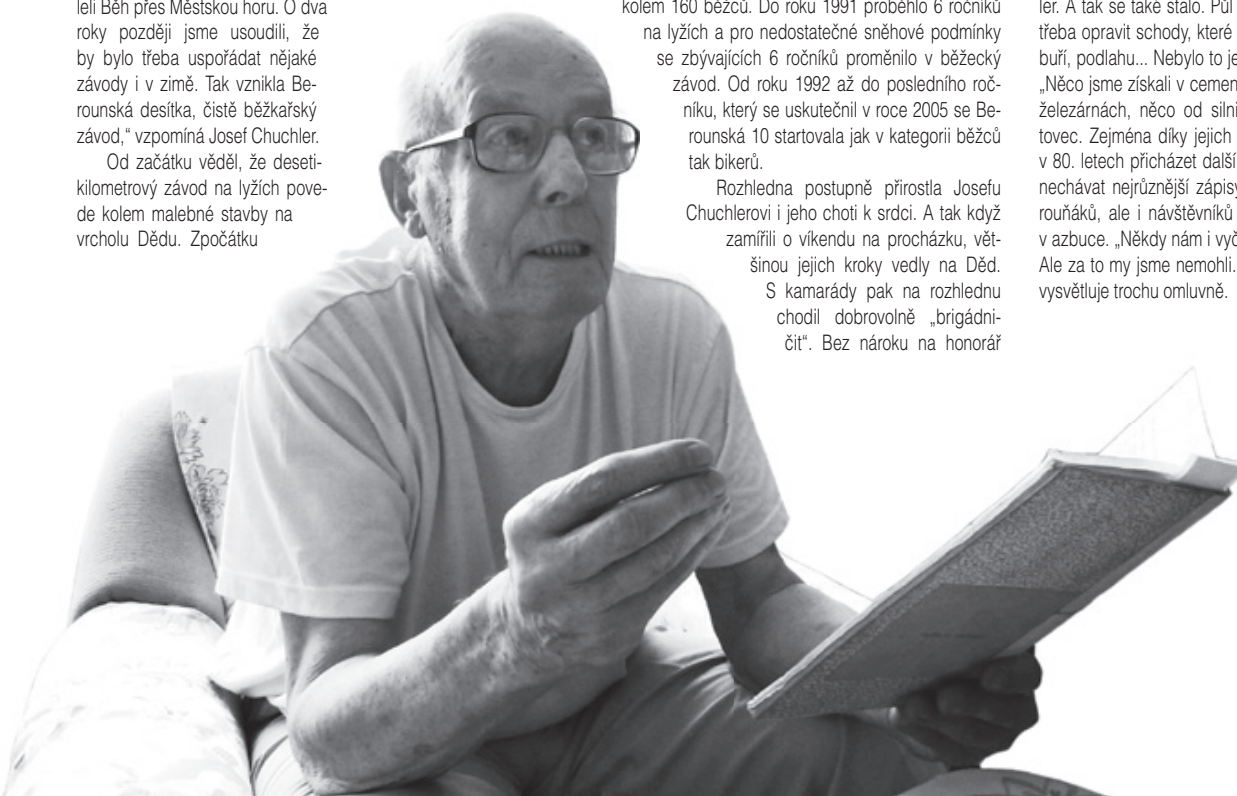
Rozhledna postupně přirostla Josefu Chuchlerovi i jeho choti k srdci. A tak když zamířili o víkendu na procházku, většinou jejich kroky vedly na Děd.

S kamarády pak na rozhlednu chodil dobrovolně „brigádničit“. Bez nároku na honorář

odpracoval na rozhledně na dvě stovky hodin ročně. Třebaže se o rozhlednu v rámci svých možností starali, pořádali zde i vánoční zpívání, zub času dělal na rozhledně své. Nezbyvalo než přistoupit k větší opravě.

„S kamarádem Ládou Strnadem jsme se rozhodli, že rozhlednu zamkneme a začneme s její opravou,“ říká Chuchler. A tak se také stalo. Půl roku na věž nikoho nepustili. Bylo třeba opravit schody, které spíše připomínaly skluzavku, cimbuří, podlahu... Nebylo to jednoduché, hlavně kvůli materiálu. „Něco jsme získali v cementárnách, něco v královodvorských železárnách, něco od silničníků,“ vypočítává nadšený sportovec. Zejména díky jejich nadšení mohli na rozhlednu ještě v 80. letech přicházet další turisté. A ve vrcholových knihách nechávat nejrůznější zápisy. Najdete tu pozdravy nejen Berounáků, ale i návštěvníků z Německa, Anglie, ale i vzkazy v azbuce. „Někdy nám i vyčítali, že z rozhledny není nic vidět. Ale za to my jsme nemohli. Nemohli jsme tam jen tak kácet,“ vysvětluje trochu omluvně.

I když z Dědu byl Josef Chuchler naposledy před dvěma lety, její osud dál bedlivě sleduje. „Budu rád, až bude rozhledna patřit městu. Přeci jen město se o ní může nejlépe postarat,“ míní Chuchler a odhodlaně dodává: „Až bude rozhledna opravená, zase se na ni půjdu podívat.“ ■

Zápisy z návštěvní knihy...

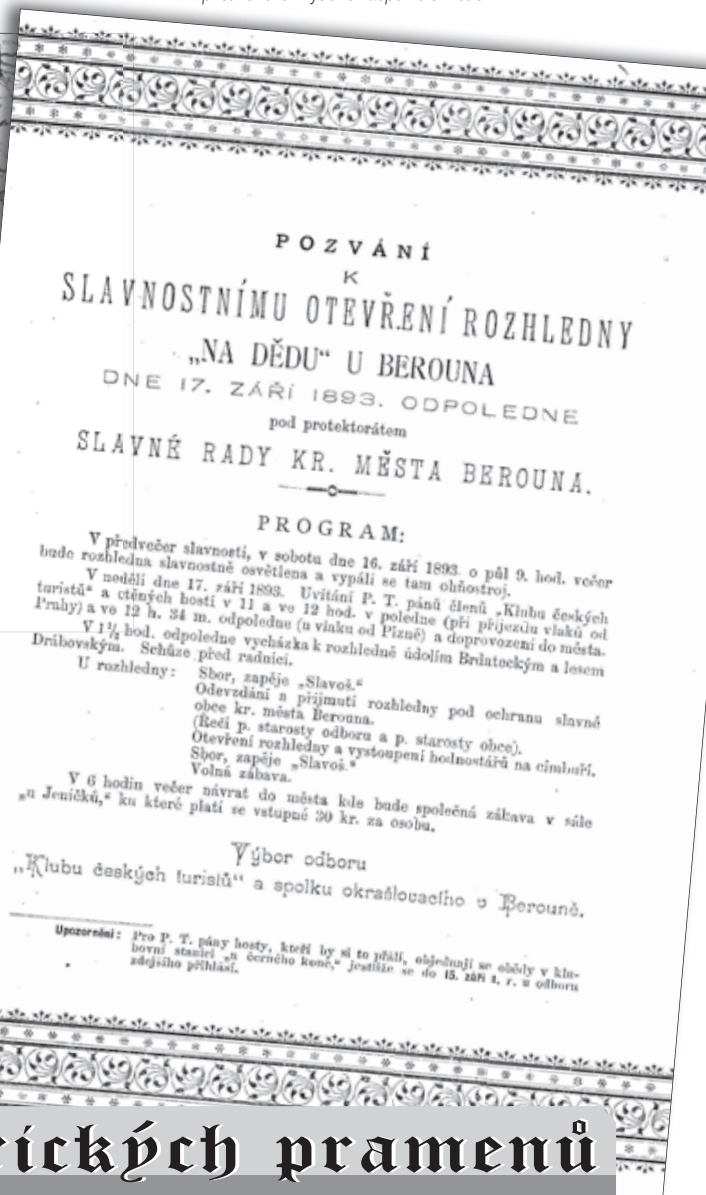
Vážení přátelé a kamarádi, nemáme to vůbec lehké. Tuto rozhlednu jsme pracně opravili, pravidelně ji čistíme a zametáme. Není z ní nic vidět, což nám často vytýkáte. Nicméně už letos by se to mělo změnit. Do rozhledny dáváme záznamní knížky a sešity. Bohužel už dvakrát nám je někdo ukradl. Navíc se staráme o běžecký areál. Nejen o cesty, ale i o studánky, napajedla, křížky, odpočinkové stoly, lavičky a podobně. V areálu pořádáme každoročně běh na lyžích Berounská desítka (odběhlo se již 10 ročníků) a poetické Vánoční chození, pobíhání a setkávání, při němž nechybí v útulné rozhledně ani vánoční stromek. V této situaci, kdy je nás víc jak málo a vše děláme zdarma z darovaného materiálu, nám jde i o to, abyste nepoškozovali a neničili výsledky naší práce. Už jen za to Vám moc děkujeme. Vítejte Vás na rozhledně Dědu. ■ Odbor ZRTV, TJ Královodvorské železářny, Beroun

- 14. 1. 1989 – Díky za udržování rozhledny, která je památkou na dřívější časy. Petra Bartáková
- 27. 3. 1989 – Velká pochvala patří všem, kterým stálo za to tuto rozhlednu uvést do perfektního stavu. Škoda jen, že rozhledna už neplní svůj účel. I tak je tu nádherně! Vážme si toho. Za krásné velikonoční dopoledne děkuje rodina Veverkova z Odolené vody.
- 24. 6. 1989 – This is one of the most impressive towers I've ever seen. Thanks a lot for its restoration. peter and Wenseslav, London / Je to jedna z nejpusobivějších věží, jaké jsem kdy viděl. Díky moc za její obnovu.
- 31. 4. 1990 – Už dlouho jsem si přála spatřit „Děd“. Dnes se mi to konečně podařilo a Děd si mě plně získal, i když z něho není rozhled. Kamila H.
- Rozhledna na Dědu tolikrát předčí ostatní rozhledny, že člověk téměř přehlédne, že tu chybí rozhled. Oko se přesto vynadírá i potěší do sytosti. Jitka P.

- 29. 5. 1990 – Byli jsme tady Vanea a Gerald. Je tu krásná příroda, ale rozhled jak v tunelu. PS. Máme žízeň, kde se tady dá pít. Zdraví Vás Sokolov a Šumperk. PS: Přestože jsme už 24 dní na cestách, tak nám nic nechybí, kromě vás děvčata. Jestli máte zájem tak nám tu nechte vzkaz. Čau
- 4. 7. 1990 – Rozhledna je přímo památková, škoda jen, že z ní není nic vidět. Jak jsme se zde ale dočetli, miníte s tím něco udělat. Nevíme sice co, ale přejeme Vám mnoho

úspěchů při vaší záslužné práci. Je tu nádherně a až bude něco vidět, tak určitě přijedeme zas. Zdraví dva vandráci ze Sedlčan. J. Mašek a M. Mašek

- 7. 9. 1990 – Es lebe die Deutsche Demokratische Republik! Berlin, Hauptstadt der DDR, grüßt Beroun und den Rest der Welt! Bitte stockt den Turm bis zum nächsten Jahr noch um 5 Meter auf. Danke Heiko Casi aus Berlin / Ať žije Berlín, NDR! Zdravíme Beroun a zbytek světa! Prosím, do příštího roku zvýšit věž aspoň o 5 metrů.

autentická řeč historických pramenů

K rozhledně je třeba dozorce, dožadovali se turisté

Slavná Městská rada v Berouně.

Klub českosl. turistů v Praze vyrozuměl svůj podepsaný Odbor v Berouně, že podáním ze dne 1. března 1927 č. j. 2146/27 podal žádost, aby mu městská rada berounská odevdala do vlastnictví resp. za uznávací poplatek do dlouhodobého pachtu pozemek na Dědu, na němž stojí rozhledna.

Rozhledna tato je význačným turistickým bodem, známým netoliko z map, ale již i v širokých turistických, zejména pražských kruzích a jimi ve značné míře navštěvována, takže se stává místem, které pro turistický ruch v Berouně a z něho plynoucí prospěch pro město a jeho živnost má svůj jistý význam.

Jak o tom svědčí zápisy městské z r. 1893, kdy rozhledna byla zbudována a za velkého zájmu a podpory města i jeho správy do veřejného užívání odevzdána, byl tento význam rozhledny pro město také vodítkem k jejímu zbudování za

podpory města a očekávání toto se celkem dobře splnilo.

V poslední době však trpí stavba rozhledny zlovolnými škodami. Zdivo, schody a dřevěné, resp. plechové části oken a dveří, nápisy, ba i hromosvod jsou ničeny a znečišťovány tak že je nezbytně třeba zavedení dozoru a zodpovědnosti za stavbu, aby nepozbyla svého účelu aneb se vůbec nerozpadla.

Ku opatření tomuto bude nutno:

- a) aby někdo převzal zodpovědnost za správu rozhledny, která svým položením na hřebenu uprostřed lesů byla až dosud též jakýmsi útlukem před náhlou nepohodou
- b) aby tam zřízen byl trvalý dozor a za tím účelem dle možnosti byla tam vystavena útulna s obydlím pro dozorce
- c) aby k tomu účelu byl určen přiměřený prostor pozemkový, který by byl dán do správy té korporaci, jež na příště ponese zodpovědnost za poměry na rozhledně

Ježto Klub čsl. turistů má dostatečných prostředků a zku-

šeností potřebných ku zprávě turistických objektů, jichž celou řadu již má ve svém vlastnictví, doporučuje podepsaný Odbor příznivé vyřízení výše zmíněné jeho žádosti s další prosbou, aby při rozhodnutí obce bylo pamatováno též na přiděl potřebného pozemkového prostoru pro zřízení útulny s obydlím dozorce a místa pro případný odpočinek a shromaždiště turistické při výletech hromadných a aby se zřetelem ku výše vzpomnutému účelu a významu rozhledny, zajistila nám obec závazně hmotnou podporu pro případ, kdyby podepsaný Odbor byl designován ústředím KČT ku správě rozhledny, k vůli zřízení stálého dozoru přišel do situace, že by byl nucen k jakékoli další potřebné přístavbě na Dědu, kterou by svými vlastními silami za žádných okolností podniknouti nemohl. ■

V Berouně, dne 12. dubna 1927
(z dokumentů Státního okresního archivu Beroun)

Němí svědkové

V Berouně rostou tři stromy honosící se přívzkem památné

Na území České republiky roste téměř 25 tisíc památných stromů chráněných jednotlivě, ve skupinách nebo stromořadích. Jen ve Středočeském kraji byste napočítali 4 611 a na někdejším okrese Beroun přes čtyři desítky památných stromů.

V samotném Berouně rostou tři stromy honosící se přívzkem památné, které přežily nejen mnoho lidských generací, ale i nesčetné bouřky, vichřice, sucha i mrazy.

Stovky let stojí nehybně v krajině, v zimě jejich mohutné, bohatě a tvarově zavěšené koruny nabízejí uchvacující pohled, v létě naopak koruny zelené poskytují blahodárný stín.

Tím nejstarším a nejmohutnějším je lípa malolistá na Zdejcíně. Roste na úbočí kopce Děd nad Berounem u domu čp.12, nad krávnem. V oblasti, kde dnes leží Zdejcina, bývala ve Středověku opevněná tvrz Kdýčina, která jako manství patřila k hradu Nižboru. Války a boje ale vedly ke zrušení tvrze. Znovu ožít začala až po roce 1607, kdy zde začali znovu stavět své chalupy hamerníci a dělníci z Hýskova. Po někdejším dvorci se dochovala památka – mohutný

strom. Říká se mu Růžickova lípa, podle rodu majitelů zdejšího starodávného statku. Vedle lípy stávala stará socha Panny Marie.

Také na opačné straně obce u silnice najdeme staletou soliterní lípu, jejíž krajinný význam je nesporný – od ní se nabízí krásný výhled na obce Hýskov a svahy kopců Kluk a Krupka na levém břehu Berounky.

Památný dub letní najdete severozápadně od města v lokalitě Na Vinici, na okraji lesa, 500 m za posledním rodinným domkem.

Nejmladším památným stromem je školní buk u základní školy na Wagnerově náměstí, která již téměř 50 let sídlí v historické budově dřívějšího reálného gymnázia. Denně kolem něj prochází 660 žáků a 55 zaměstnanců školy. Strom pravděpodobně vysadili někdy na začátku 1. světové války. Od té doby se stal neoddělitelnou součástí školy a učitelé ho využívají také při výuce. Strom je cenný kvůli své velikosti i stáří a je jediným svého druhu v okolí. ■

Dub letní, Na Vinici

Výška stromu: 16 metrů ■ Obvod kmene: 409 centimetrů ■ Stáří: asi 210 let ■ Vyhlášen památným stromem byl již v roce 1978 ■ Foto archiv

Buk lesní červenolistý, Wagnerovo náměstí

Výška stromu: 12 metrů ■ Obvod kmene: 270 centimetrů ■ Stáří: asi 115 let ■ Vyhlášen památným stromem byl v roce 2000 ■ Foto: M. Holečková

Lípa malolistá, Zdejcina

Výška stromu: 23 metrů ■ Obvod kmene: 564 centimetrů ■ Stáří: asi 300 let ■ Vyhlášena památným stromem byl již v roce 1978 ■ Foto: M. Holečková

Buk jedenácti prezidentů bojuje o titul

Od té doby, co tento majestátní buk lesní červenolistý roste před školní budovou na Wagnerově náměstí v Berouně, se na Pražském hradě vystřídali již dva mocnáři a jedenáct prezidentů. Od počátku 20. století, kdy byl strom nejspíš vysazen, se v křesle berounského starosty vystřídalo již dvaačtyřicet osob. Berounský buk nyní bojuje o prvenství v anketě Strom roku.

Do soutěže strom přihlásili žáci školy. „Náš strom se již přes sto let dívá na žáky, rodiče i učitele, kteří kolem něho pravidelně chodí. Od roku 1914 kolem něho prošlo i 53 ministrů školství. Už jenom za to si zaslouží ocenění,“ napsali ve své přihlášce do soutěže školáci.

Strom byl vysazen v době, kdy zde bylo postaveno berounské gymnázium. Jeho stáří je odhadováno na 110 až 115 let. O zařazení buku lesního červenolistého mezi památné stromy se postaral v roce 2000 profesor František Hampel, který učil na Gymnázium Joachima Barranda v Berouně. Strom byl zařazen mezi památné stromy, díky své velikosti a stáří. Jedním z důvodů bylo i to, že je jediným svého druhu v okolí. Strom měří přes 12 metrů a obvod kmene ve výšce 130 centimetrů nad zemí je 310 centimetrů. O strom se stará město Beroun a odbor životního prostředí. ■

JAK HLASOVAT? Zašlete dárčkovskou DMS STROM6 na telefon 87 777. Podepíšte hlasovací arch v Městském informačním centru, knihovně či muzeu. Hlasování potrvá do 10. října.

K zeleným velikánům vás značky nezavedou

Máte už dost návštěv hradů a zámků? Pak vám doporučujeme vydat se na výlet po památných stromech Berounska. Počítat ale musíte s tím, že turistické značky vás k nim ve většině případů nezavedou. Nabízíme vám proto malého průvodce těch nejzajímavějších listnatých obrů.

Nejvíce je mezi nimi dubů, na druhém místě jsou lípy, ať už srdčité, malolisté nebo velkolisté. Titul památného stromu získaly také jeřáb břeč, javor klen, javor mléč, hrušeň, jírovec madál. S některými stromy se seznámíme blíže.

Některé jsou krásné svým tvarem, jiné se dožily téměř neuvěřitelného věku, další rostou na zajímavých místech úzce spjatých s historií nebo reprezentují zajímavý a jen řídce se vyskytující druh. S výletem raději neotálejte. Mohutné velikány totiž může ohrozit nejen silná bouře či zub času, ale mnohdy i špatné úmysly vandalů.

Památné stromy jsou mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí. Vyhlašuje je příslušný orgán ochrany přírody. Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji; jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil. ■

Foto archiv M. Holečkově

Soliterní dub Na Veselé

Nebyl mu sice přidělen titul památný, ale jde o krajinnářsky významný strom. Roste na okraji dnešního golfového hřiště v Berouně-Závodí. Původní dubový háj v těchto místech byl opředen pověstmi o posvátném háji z dávných dob, kdy již název místa Na Veselé se odvozuje od konání slovanských pohanských slavností „Veselie“

Břeč v Železně

Jeden z památných stromů v Železně je unikátní hned z několika důvodů: Jde o jeřáb břeč, druh, který je na české poměry velmi vzácný. Většinou nedosahují velkých rozměrů, tento soliterní exemplář má navíc překrásně široce rozložitý korunní systém a je třetím největším břečem v České republice. K tomuto stromu navíc často a rád chodil na vycházky spisovatel František Nepil. Roste u vchodu do kostela Nanebevzetí Panny Marie, je 300 let starý, 12 metrů vysoký a obvod kmene má 285 cm. V Železně roste rovněž unikátní alej staletých lip před kostelem Nanebevzetí Panny Marie.

Peškův dub u obce Těně na Hořovicku

Přibližně třiřetletý dub letní roste na rozcestí silnice na Zaječev a cesty k lesu. Obvod kmene dubu měří 467 cm a koruna stromu dosahuje do výšky 16 metrů. Dub je chráněn od roku 1985 pro svůj vzrůst. Podle pověstí jsou pod ním zakopáni padlí švédští vojáci z třicetileté války.

Chráněná alej u Kotopek na Hořovicku

Čtyřicet jedna chráněných památných stromů na kraji lesa u Bažantnice

Dub v Leči

Dub v Leči u Skuhrova je mezi stromy skutečnou hvězdou. Stal se totiž předlohou několika romantických obrazů a dokonce se objevil i na předloze pro oponu Národního divadla. Nachází se u silnice na Liteň, u ústí Vodického potoka do rybníka Leč.

Dub(y) na Herinkách

Nachází se na značené turistické stezce Vojtěška vedoucí z Berouna do Svatého Jana pod Skalou. Právě v těchto místech, kde ještě v 80. letech minulého století stával mohutný dub, se podle legendy setkal poustevník Ivan s knížetem Bořivojem. Na konci 16. století se zde pravidelně konaly poutě, na které chodili lidé i z velkých vzdáleností. Památný strom však začal od roku 1974 chřadnout. V té době měl obvod kmene 3,5 metrů. Na jaře roku 1981 se pod tíhou sněhu skácel. V roce 2001 byl opodál, z popudu členů a příznivců občanského sdružení Svatojánský občan, vysazen nový dub.

Dub Sedmi bratří

Dostanete se k němu stejně jako v případě dubu na Herinkách po červeně značené z Berouna. Dub Sedmi bratří nebo také Dub u dvou bratří byl vysazen nejspíš ve 30. letě války. Obvod kmene má 480 cm a měří 16 metrů. Je to největší dub v České krasu. Jedná se starý o hraniční dub, opředený mnoha pověstmi. Podle nich se právě pod ním dělilo o kořist sedm bratřů loupežníků.

Lípy Karla IV.

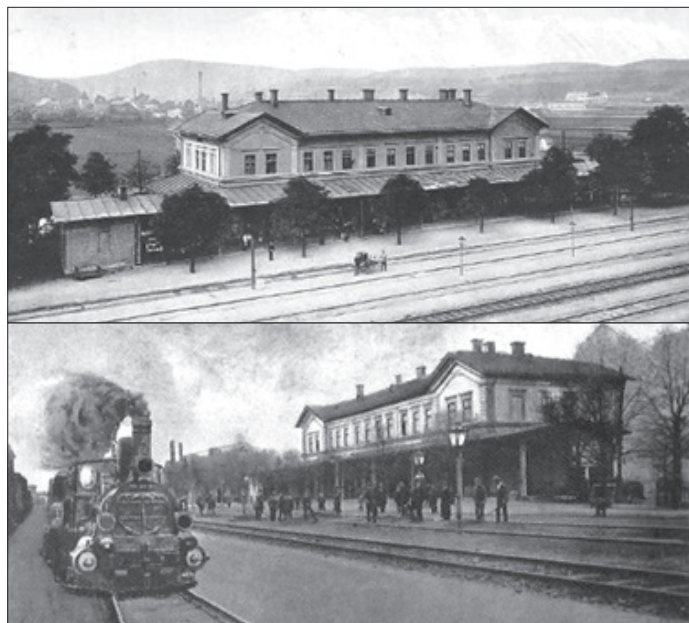
Na návsi na Moříně stojí dvě památné lípy malolisté. Původně byly tři, jedna už podlehl zubu času. O lípách se vypráví, že byly vysazeny za císaře Karla IV., když se začal stavět kostel. Dle jiného zdroje byly zasazeny až v roce 1742, kdy se prováděla rekonstrukce kostela.

Stradonický dub

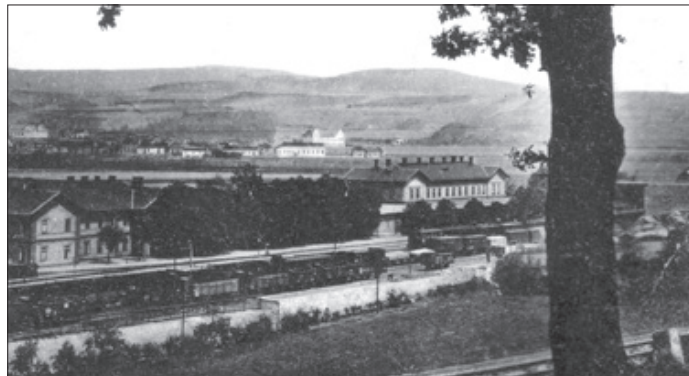
Roste u cesty z Nižboru na Krkavčí horu, asi 400 m severozápadně od vrchu Krupka. Vysoký je 23 metrů a jeho stáří je odhadováno na 200 let.

Proměny berounského nádraží

V nadcházejícím roce čeká Beroun jedna z největších investičních akcí posledních let – přestěhování autobusového nádraží k vlakovému. Autobusy se vrátí tam, odkud jezdily už před devadesáti lety – k železnici. Ani vlakové nádraží se však v minulosti nevyhnulo stěhování. Od zprovoznění trati v roce 1862 změnilo své místo hned třikrát.

■ Berounské nádraží před r. 1895, kdy železnici z Prahy do Plzně a do Furthu i. Wald provozovala Česká západní dráha (ČZD)

■ Málo známý snímek berounského nádraží z přelomu století. Vlevo na snímku původní výpravní budova z roku 1862, vpravo od ní nová z počátku 70. let 19. století. Postavena byla podle projektu architekta stavebního oddělení Generální inspekce rakouských železnic Hannse Planka. Šlo o jednopatrovou budovu se dvěma krajními rizality, nástupištní verandou a novorenesančním průčelím. V nové budově se nacházela i prostorná restaurace. Právě stísněnost ve staré budově byla předmětem časté kritiky. V popředí snímku koleje průmyslové úzkorozchodky KBK do koněpruských lomů.

■ Nová výpravní budova s rychlíkovou lokomotivou řady 387.0 napovídá o datování snímku z konce 20. let minulého století. Foto archiv J. Zahradníka

S výstavbou důležité železniční tratě spojující Prahu s Bavorskem se začalo již na konci 50. let 19. století. První konsorcium, kterému byla udělena koncese na stavbu, se sice rozpadlo, ale již 5. září 1859 získali koncesi ke stavbě železnice bratři Kleinové a jejich společnost s úředním názvem Böhmisches Westbahn (BWB). První etapa úseku z Plzně do městečka Furth im Wald byla dokončena v roce 1861. Slavnostní dokončení celé tratě mezi Smíchovem a Plzní pak připadlo na 14. července 1862, kdy byl na kolejích zahájen pravidelný provoz.

Přibývá lidí i průmyslu

Beroun ležící od středověku na důležité obchodní a strategicko-vojenské cestě spojující Prahu s Řeznem a Norimberkem stal se po výstavbě železnice důležitým dopravním centrem. Tato nová dopravní komunikace měla mimo jiné i přímý vliv na průmyslový vzrůst a demografický rozvoj Berouna. Roku 1865 Bedřich rytíř Kubínzky rozšířil svoji přádelnu, o šest let později zahájil u nádraží provoz akciový cukrovar, postaven byl nový pivovar i několik továren na pálení vápna a cementu.

Železnice však požadavkům kladeným na vzrůstající přepravu průmyslových výrobků a osob přestávala pomalu vyhovovat. Zaústěním rakovnicko-protivínské transversální dráhy včetně trati z Dušník se berounské nádraží stalo významným dopravním uzlem. Ve druhé polovině 70. let 19. století bylo nádraží rozšířeno o další koleje a vlečky k místním továrnám. Na místě vzdáleném od původní nádražní budovy asi 100 metrů směrem ku Praze musela být postavena nová nádražní budova, druhá v pořadí. Roku 1904 začala stavba druhé traťové koleje z Berouna do Zdic, v roce 1908 pak se druhé koleje dočkala i hlavní trať mezi Smíchovem a Berounem.

Od roku 1927 se na městském úřadu počaly množit žádosti k provozování koncesí autobusových linek v okolí Berouna. V květnu 1928 byla zahájena autobusová doprava na lince Beroun Žel. stanice-Skryje a na nádraží zajišťovala i linka z Kladna. Po 2. světové válce se na provozu autobusů podílely i ČSD. Od nádraží přibyla linka do Kublova, Hostomic a zajišťovaly sem autobusy z Kladna, které končily v Karlově Huti. Po zestátnění autobusové dopravy po roce 1948 byly všechny soukromé a státní autodopravy začleněny do nově vytvořené dopravní společnosti ČSAD n.p. Výchozí a konečná stanice linkových autobusů u berounského vlakového nádraží se často měnila. V pozdějších letech sem zajišťovaly pouze autobusy do Litně, Hostomic a některých obcí v jihozápadní části berounského okresu. Později byl počet autobusových linek zredukován a k nádraží zavedena pouze linka MHD s počtem omezených spojů.

Třetí stěhování

V 70. letech minulého století se v souvislosti s elektrizací tratě berounské nádraží stěhovalo potřetí. Z povrchu zemského tak postupně zmizely i obě nádražní budovy. Nahradila je moderní stavba s odbavovací halou a provozní pětipodlažní budovou.

Dnes je prostor kolem chátrající berounské nádražní budovy nehostinný a její okolí v dosti neutěšeném stavu. Snad výstavba nového společného dopravního terminálu změní berounské nádraží do lepší, krásnější podoby.

■ Spolupráce: Jiří Zahradník

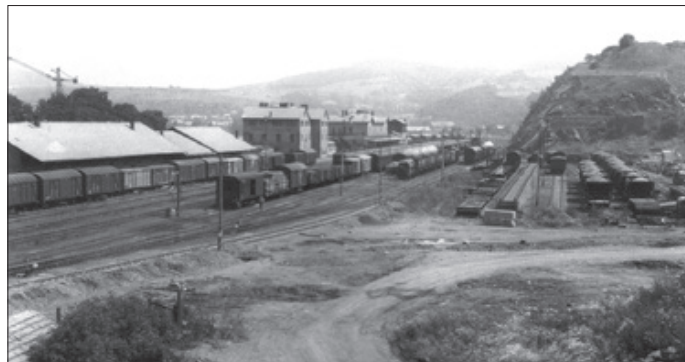
■ Pohled na berounské nádraží z 20. let minulého století. Foto archiv J. Zahradníka

■ Při spojeneckém náletu na Beroun 17. dubna 1945 byla mj. poškozena i původní výpravní budova z r. 1862. Foto archiv J. Zahradníka

■ Stanoviště BUS v 60. letech minulého století se nacházelo jen několik metrů od výpravní budovy. Foto archiv J. Zahradníka

■ Na snímku ze 60. let minulého století je již patrna provozní přetíženost berounské železniční stanice. Foto archiv J. Zahradníka

■ Nádražní budova těsně před zbouráním a její odstřel. Reprodukce fotografie (evid. č. BČK/002-05-07/163002) ve správě Muzea Českého krasu. Autor Karel Vendler.

■ V pořadí třetí nádraží se začalo stavět v 70. letech minulého století. V roce 1975 nahradil nový komplex objektů. Pohled na výstavbu tubusů k podchodům na nástupiště (evid. č. BČK/002-05-07/163002) a celkový pohled na nádraží (evid. č. BČK/002-05-07/163002). Jde o reprodukce fotografií ve správě Muzea Českého krasu. Jejich autorem je Karel Vendler.

■ Současné nádraží. Foto Zdeněk Zůna

T
TALICHŮV
BEROUN

Berounský festival vyvrcholí v pražském Rudolfinu

MKE
BEROUN

Symfonii č. 9 e-moll zvanou též Novosvětská či Z Nového světa od Antonína Dvořáka vyvrcholí letošní ročník Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun. Dílo, které je považováno za absolutní špičku hudebního romantismu a jehož nahrávku na Měsíc dopravil v roce 1969 americký astronaut Neil Armstrong, přednese 13. listopadu Česká filharmonie. Závěrečný, v pořadí šestý koncert festivalu, na kterém zazní i Symfonie č. 2 B dur, se uskuteční v Dvořákově síni pražského Rudolfinu od 19:30.

Rok 2013 je v životě Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun zcela výjimečný. Nejenže si připomínáme 130. výročí narození Václava Talicha, navíc se poprvé čestné funkce prezidenta festivalu ujal Jan Talich, prasnovec světoznámého dirigenta (foto vlevo dole). A právě v letošním roce město odsouhlasilo koupi Společenského domu Plzeňka, ve kterém by se již od příštího roku měly festivalové koncerty konat.

Na festivalu, který začíná úvodním koncertem České komorního orchestru 8. října, se během čtyř dalších úterňích podvečerů představí také vokální soubor Gentlemen Singers, komorní soubor Pražské konzervatoře a komorní orchestr z Camerata Cremsiriensis z Kroměříže, Talichovo kvarteto a pěvci Národního divadla. Vyvrcholením festivalu bude koncert České filharmonie v pražském Rudolfinu, a to ve středu 13. listopadu.

Vstupenky na festival jsou v předprodeji v Městském informačním centru (MIC) Beroun na Husově náměstí. Do Prahy budou na závěrečný koncert vypraveny speciální autobusy společnosti Probobus. Doprava bude opět zdarma. O kolik spojů půjde, bude záležet na počtu zájemců. Ti se musí jmenovitě nahlásit do seznamu v informačním centru. Poslední možnost k přihlášení je 11. listopadu.

Festivalová nej...

- Během festivalových koncertů již vystoupilo 35 orchestrů, 88 komorních souborů, 14 pěveckých sborů, převážně dětských a 227 sólistů.
- Celkem bylo uskutečněno **172 koncertů**, během kterých si návštěvníci mohli vychutnat celkem **258 hodin** hudby, tedy přibližně jedenáct dní nepřetržitého hraní.
- Nejmladším účinkujícím byl v roce 1994 tehdy patnáctiletý Libor Nováček (nar. 1979), klavírní virtuóz s mezinárodním renomé, který žije a působí v Londýně. Vystoupil ve Společenském domě Plzeňka, společně s Československým komorním orchestrem Praha.
- Nejstarší účinkující byla cembalistka Zuzana Růžicková

(nar. 1927), která vystoupila v roce 2000 ve věku 73 let.

- Během uplynulých 30 let se Mezinárodní hudební festivalu Talichův Beroun zúčastnilo **39 230 diváků** (přibližně tolik obyvatel mají dva Berouny).
- **Festival se postupně konal v těchto prostorách:** Kulturní dům Královodvorských železáren, Společenský dům Hvězda, Kostel sv. Jakuba, Společenský dům Plzeňka, sál České pojišťovny Beroun, Rudolfinum Praha
- Jiří Bělohávek (nar. 1946), který bude dirigovat poslední letošní koncert v pražském Rudolfinu, vystoupil v programu Talichova Berouna již v roce 1983 ve věku 37 let v Kulturním domě Královodvorských železáren se Symfoniickým orchestrem hlavního města Prahy FOK a v roce 1986 se stejným orchestrem ve Společenském domě Hvězda.

Program

XXXI. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun / Rok Václava Talicha

8. října ČESKÝ KOMORNÍ ORCHESTR

Jan Thuri – hoboj

Umělecká vedoucí: Jana Vlachová

- Henry Purcell: Král Artur. Suita z opery
- Wolfgang Amadeus Mozart: Koncert pro hoboj a orchestr C dur KV 314
- Petr Iljič Čajkovskij: Serenáda pro smyčcový orchestr C dur op. 48

15. října VOKÁLNÍ SOUBOR GENTLEMEN SINGERS

- Vytautas Miškinis: Cantate Domino
- Franz Biebl: Ave Maria (Angelus Domini)
- Francis Poulenc: Quatre petites prières de Saint François d'Assise
- Francis Poulenc: Clic, clac, dansez sabots
- La belle si nous étions
- Chanson á boire
- Adriano Banchieri: Contrapunto bestiale alla mente
- Paul Drayton: Masterpiece
- Antonín Dvořák: Ztracená ovečka, Hostina
- Jan Vičar: Vejr
- Výběr populárních písní v úpravách Gentlemen Singers z jejich CD Yesterday – A Tribute to The Beatles a z CD Just One World

22. října KOMORNÍ SOUBOR PRAŽSKÉ KONZERVATOŘE

dirigent: Vojtěch Spurný

- Wolfgang Amadeus Mozart: Gran Partita - Serenáda B dur K 361

KOMORNÍ ORCHESTR CAMERATA CREMSIRIENSIS (Kroměříž)

dirigent: Jiří Kadavý

Ondřej Motka – trubka

Alena Valčuhová – trubka

- Pavel Josef Vejvanovský: Sonáta á 4 g moll pro trubku a smyčce, Sonáta Vespertina á 8 pro dvě trubky a smyčce
- Edvard Hagerup Grieg: Z časů Holbergových. Suita ve starém slohu op. 40

29. října TALICHOVO KVARTETO

Jan Talich – housle

Roman Patočka – housle

Vladimír Bukač – viola

Petr Prause – violoncello

- Erwin Shulhoff: Smyčcový kvartet č. 1
- Maurice Ravel: Smyčcový kvartet F dur
- Antonín Dvořák: Smyčcový kvartet č. 10 Es dur op. 51 „Slovanský“

5. listopadu PĚVCI NÁRODNÍHO DIVADLA

Slavná operní dueta

Aleš Brisecín – tenor

Jana Šrejma Kačírková – soprán

Jaroslav Šaroun – klavír

- Bedřich Smetana: Ach, jaký žal... Árie Mařenky z opery Prodaná nevěsta, Jak možná věřit... Árie Jenika z opery Prodaná nevěsta
- Antonín Dvořák: Ach, Bože, božinku... Árie Terinky z opery Jakobín, Vidino divná, přesladká... Árie Prince z opery Rusalka
- Bedřich Smetana: Věrné milování. Duet Mařenky a Jenika z opery Prodaná nevěsta

- Giuseppe Verdi: Parigi, o cara... Duet Violetty a Alfréda z opery La traviata, De' miei bollenti spiriti... Árie Alfréda z opery La traviata
- Giacomo Puccini: O, mio babbino caro... Árie Lauretty z opery Gianni, Schicchi
- Petr Iljič Čajkovskij: Kuda, kuda... Árie Lenského z opery Evžen Oněgin
- Giacomo Puccini: Quando me'n vo... Árie Musetty z opery Bohéma
- Charles Gounod: Ange adorable... Duet Romea a Julie z opery Romeo et Juliette

13. listopadu ČESKÁ FILHARMONIE

dirigent: Jiří Bělohlávek

- Antonín Dvořák: Symfonie č. 2 B dur op. 4
- Antonín Dvořák: Symfonie č. 9 e moll „Z Nového světa“
- Místo konání: 1. – 5. koncert – Sál České pojišťovny, a.s., Wagnerovo nám. Beroun, začátky koncertů v 19.30 hodin. 6. koncert – Dvořákova síň – Rudolfinum Praha v 19.30 hodin. Změna programu vyhrazena

Doprovodné akce

- 4. 9. – 20. 9. Výtvarná soutěž „Hudba v koláži“**
Výstava Holandský dům v Berouně, vernisáž 4. 9. od 17 hodin
- 7. 9. Václav Talich – chorální ozvěny**
Koncert ze sbírky chorálních zpěvů z pozůstatosti Václava Talicha, Svatojakubská schola cantorum. Jana Stielová – recitace, Lukáš Petřvalský – varhany. Kostel sv. Jakuba v Berouně od 17 hodin
- 14. 9. Talichovu stezku s Otomarem Dvořákem**
Procházka naučnou stezkou spojená s prohlídkou vily Václava Talicha. Z akce bude pořízen filmový dokument. Součástí akce bude v 15 hodin vystoupení Plzeňského dechového kvinteta před vilou Václava Talicha. Sraz u restaurace Na Černém vršku ve 13 hodin.
- 21. 9. Koncert pěveckého sboru Bonbon s vystupujícím hostem Leem Andrew Davisonem**
Zábranský kostel v Berouně od 15 hodin
- 25. 9. – 18. 10. Výstava Hudba ve výtvarném umění**
Městská galerie Beroun. Vernisáž 25. 9. od 17 hodin
- 1. 10. Pocta Václavu Talichovi**
Koncert učitelů ZUŠ Václava Talicha, v sále školy od 17:30 hodin
- 8. 10. Pietní akt u hrobu Václava Talicha**
Berounský hřbitov od 16 hodin. Vystoupí Smlíšený pěvecký sbor Slavoš
- 8. 10. Hudba v díle malíře a sochaře Jiřího Vydry**
Výstava v předšálí České pojišťovny v Berouně, vernisáž od 18 hodin
- 9. 10. – 24. 11. Výstava o českých dirigentech**
Muzeum Českého krasu v Berouně, vernisáž 9. 10. od 17 hodin
- 14. 10. – 8. 11. Výstava secesních plakátů na téma hudba**
Holandský dům v Berouně, vernisáž 14. 10. od 17 hodin
- 26. 11. Hudba hrou**
Výchovně vzdělávací pořad pro děti o slavných dirigentech a jejich umění, sál České pojišťovny Beroun od 14 hodin

MINISTERSTVO
KULTURY

Středočeský kraj

Generální sponzor:

Hlavní sponzor:

Sponzoři:

Mezinárodní festival Talichův Beroun navázal spolupráci s festivalem Jarmily Novotné v Litni. www.zamekliten.cz

Předprodej

Vstupenky na koncert v pražském Rudolfinu jsou v předprodeji od 12. srpna do 4. října v MIC Beroun. Česká filharmonie u příležitosti vyhlášeného Roku Václava Talicha poskytla na vstupenky zakoupené v Berouně 40% slevu! Stojí od 90 do 480 Kč.

Vstupenky na berounské koncerty budou v předprodeji od 12. září v MIC Beroun. Stojí 170 Kč, abonentka na všech pět koncertů vyjde na 500 Kč.

Beroun zpívající

V místních sborech se schází přes sto nadšených pěvců a pěvků

Co Čech to muzikant, platívalo vždy od Aše až po Jablunkov. A ani u Berounky tomu nebylo jinak. O tom, že na tom s muzicírováním nejsme v Berouně špatně, svědčí množství fungujících sborů, kapel či orchestrů. Jen v řadách berounských pěveckých sborů byste napočítali přes sto zpěváků. Letos poprvé se mnohé z nich měly šanci představit v rámci Berounského kulturního léta BeKuLe, které se koná na letní scéně Náměstí Joachima Barranda.

Sbor významných měšťanů

Vůbec nejstarším berounským sborem je Slavoš (foto 3 a 4), jako zpěvácký spolek byl založen již v roce 1861. Hudba a zpěv totiž měly v Berouně dlouhou tradici. Literátské bratrstvo věnující se zpěvu duchovních písní je zde doloženo již v 16. století.

Pěvecký sbor byl především měšťanským spolkem, mezi jeho dvaadvacet zakládajících členů patřili významní berounští měšťané. A tak není divu, že i prvním předsedou Slavoše se stal sám tehdejší starosta Jan Evangelista Seydl a po něm i další purkmistři. Počet členů Slavoše se rychle rozrůstal, v 70. letech již čítal na sto členů. Pořádá koncerty, zábavy i besedy. Na jednu z nich pozval dokonce samotného Bedřicha Smetanu. Za první republiky dosahoval Slavoš největšího rozmachu, o to tvrdší byl pád po druhé světové válce. Nezájem obecnosti o vážnou hudbu, neshody ve sboru a především neradostná politická situace vedly k jeho pomalému zániku. Přesně

před 40 lety se však činnost Slavoše podařilo – byť zprvu pod názvem Česká píseň – znovu obnovit, a to díky učiteli hudby Miloslavu Hubatému. K původním názvu Slavoš se sbor vrátil v roce 1990.

V současné době pracuje sbor pod vedením sbormistra Haiga Utidjiana. „Když jsem slyšel, že Slavoš hledá nového

šéfsbormistra, trvalo mi dva týdny, než jsem se ozval a vyjádřil zájem. Ani jsem netušil, jak důležitou a obohacující částí mého života v Čechách se stane chodit každé úterý „k babičkám do Berouna“,“ vzpomíná dnes Haig, Angličan arménského původu.

Barrandovi zpěváci

Vlastní pěvecký sbor mívaly v minulosti na všech významnějších středních školách. Hned po založení reálného gymnázia v roce 1910 vznikl pěvecký sbor také v Berouně, a to pod vedením profesora latiny a řečtiny Otakara Kolmana. S menšími přestávkami funguje dodnes. Loni se pěveckého sboru nazvaného Joachim Barrand's singers ujala Tereza Rajnicová a pod jejím vedením dnes pravidelně ve sboru zpívá 37 studentek a studentů. Jejich repertoár tvoří současná moderní hudba a písně z filmů (foto 2).

Nejkratší dobu zatím v Berouně působí pěvecký sbor Bonbon. Zkušební sbormistryně Bohumila Vokáčová jej založila teprve před pěti lety. Do řad přizvala své někdejší svěřenkyňe ze školních sborů. V poslední době slaví úspěchy se svým staropražským a swingovým pásmem doplněným o stylové kostýmy.

Také dalšímu sboru náleží několik superlativ. Tadooba (foto 1) je totiž nejmenším a současně i nejdůležitějším berounským sborem. „Tadooba je pořádný odvaz, holky mají šmrnc, jejich repertoár chutná po chilli papričkách,“ pochvaluje si na internetu jejich příznivkyňe. Tadoobu vede Šárka Pexová, která má za sebou studium populárního zpěvu u profesky Lídy Nopové a Zuzany Dumkové. Je současně frontmankou kapely Půl dechu do měchu. Pro šestičlennou Tadoobu aranžuje a upravuje vokální skladby. ■

Fota: archiv, I. Bucharová, P. Švédová

Dirigovat možná budu i z pojízdného křesla

Někdo sbírá známky, jiný se věnuje třeba cyklistice. **Koniček Bohumily Vokáčové je rovněž zajímavý: Pod jejíma rukama se rodí nové pěvecké sbory. Na Berounsku postupně založila již tři a další tři hotové převzala. Její zatím poslední hudební „potomek“ - berounský pěvecký sbor Bonbon - letos v lednu oslavil páté narozeniny.**

■ Proč jste se rozhodla sbor založit?

Dirigování jsem jako součást života zdědila po svém otci, který dlouhá léta vedl pěvecký sbor na Střední pedagogické škole v Berouně a předtím v Králově Dvoře. Bonbon vznikl také z potřeby psychicky se nastartovat, když mi před sedmi lety zemřel manžel. Obnovila jsem kontakty se zpěváky, kteří se mnou zpívali v jiných sborech. V 80. a 90. letech jich mýma rukama prošlo hodně. Od roku 1980 jsem 10 let řídila sbor na berounském gymnáziu, v roce 1988 jsem vytvořila dětský sbor Čtyřlístek a doufala jsem, že se děti občas jeho prostřednictvím podívají třeba i do zahraničí. Po zániku zřizovatele následoval začátek 90. let pěvecký kroužek při Rodinné škole v Berouně. Později jsem řadu let vedla Zdícký smíšený pěvecký sbor a nedávno znovu zakládala sbor při zdické základní škole. Celý život se řídím slovy jednoho moudrého sbormistra:

Nefňukejte, že opravdové hudby ubývá a že lidé nezpívají. Zakládejte sbory všude, kam přijдете.

■ Nebála jste se, že Bonbon bude mít konkurenci v berounském Slavosí?

Chtěla jsem vytvořit něco jiného. Veselý, neformální sbor, kde nebudeme zpívat moc vážné muziky. A zazpíváme si to, na co budeme mít chuť.

■ Jak vlastně vznikl jeho název?

Je to trošku zakuklená věc. Nechtěla jsem, abychom se jmenovali moc tradičně ve smyslu Česká a moravská píseň nebo Kantáta. Nelíbily se mi ani anglické názvy. Pokukovala jsem po něčem osobním, po nějaké šifře. Vzpomněla jsem si, že když jsem byla malá, děda mi moje jméno zkrátil na Bon. Na název sboru to ale bylo krátké, tak jsme slovo zopakovali a vznikl Bon-Bon. Když na koncertě v novobutovickém kostele farář prohlásil, že náš název zní tak sladce, bylo z našeho názvu definitivně cukrátko.

■ Je snazší nový sbor založit a nebo převzít již zavedené těleso?

Zakládání amatérských sborů je dřina. Různé nadání zájemci o zpěv s příjdou, někteří hned odejdou, hlasy je nutné

dát dohromady. Začít se musí s hlasovou výchovou. Na výsledek se čeká několik let. Nové auto se zabíhá rok, sbor tři až pět let.

■ Takže teď už je Bonbon zaběhnutý?

Myslím, že ano. Základ sboru je stabilní. V současné době máme sedmáct členů. Věkové zastoupení je od mladší do střední generace. Scházíme se jednou za týden, koncertujeme tak patnáctkrát do roka. Jsou mezi námi lidé různého povolání: úředníci, učitelky, fachman z "eternity", kosmetička, konstruktér robotů, IT specialista i zaměstnanec pojišťovny. I repertoár máme pestrý. Zpíváme lidové písničky, spirituály, gospely, ale i staropražské písně, swing nebo světové hity. Sama ještě chodím na hodiny zpěvu k profesionálům, takže pro sbor pořád objevuji něco nového.

■ Kde nejčastěji vystupujete?

To je největší problém. V Berouně pro nás není vhodný sál. Kavárna Jiná káva je milá, ale malá. Plzeňka zase velká. Ideální sál je v Základní umělecké škole na náměstí, ale tam zase chybí zázemí pro publikum, aby se mohlo o přestávce třeba občerstvit. Snad se dočkáme obnovení provozu nádherného historického sálu U Tří korun, na který se pamatují z dětství. Jinak kromě Berouna zpíváme pravidelně v Srbsku, na Karlštejně, v Praze či v Karlových Varech. Vyzkoušeli jsme i oba berounské kostely, v Záborském teď vystupujeme 21. 9. spolu s gospelovým zpěvákem Lee A. Davisonem.

■ Jaké jsou vaše cíle? Věříte, že stejně jako Slavosí budete jednou slavit čtyřlístku?

Cílem je, aby Bonbon posluchačům rozdával radost a pohodu a byl pro své členy místem pro příjemné setkávání. K té čtyřlístce. S vedením sborů jsem začala před 34 lety, tak uvidíme. Ale říká se, že dirigování je nejzdravější pohyb! Každopádně dokud se udržím na nohou, budu dirigovat. A možná že i z pojízdného křesla. Bez sbormistra nemůže sbor žít. Není to pouze ten, kdo vpředu mává rukama. Sbormistr musí zpěváky motivovat, inspirovat a umožnit jim, aby se dostali dál, než si kdy představovali. Je to současně manažer, psycholog, máma a táta dohromady. Takže dokud budu o trochu rychlejší než zpěváci a budu cítit, že jim mám co dát, ráda bych sbor vedla. Nechci však dopadnout tak, abych dirigovala podle toho, jak sbor zpívá, jak se to občas ke konci i zasloužilším dirigentům přihodí. Také doufám, že jednou budu mít sbor komu předat.

Zašel k doktorovi, ten ho poslal do sboru

Za to, že již šestatřicet let zpívá Jaroslav Matys ve Slavosí, mohou lékaři. Pan doktor Pur, ke kterému Jaroslav Matys chodil coby zaměstnanec Prefy Hýskov na prohlídky, jej totiž ke zpěvu zlákal.

■ Ve vaší rodině se před tím nezpívalo?

Ale ano. Dá se říci, že jsem z muzikantské rodiny. Teta zpívala v brněnské opeře ve sboru a její manžel byl dirigent. I moje maminka hrála ochotnický divadlo a zpívala v Hlaholu. Já jsem jako malý kluk chodil na klavír.

■ Jste tedy ve sboru služebně nejstarší?

Kdepak. Ve sboru máme ještě tři zakládající členy, kteří stáli u zrodu sboru v roce 1973. Fungujeme jako jedna rodina. Dokonce i náš družební sbor na Slovensku už bereme jako rodinu.

■ Jak často se scházíte?

Už dlouhou dobu vždy v úterý, o prázdninách ale máme volno. Nescházíme se ani tehdy, když je pan dirigent v zahraničí.

■ Kdo vybírá skladby, které se budou zpívat?

Je plně v kompetenci pana dirigenta Haiga Utidjiana. Vždy se nás ptá, zda se nám daná skladba líbí. Přeci jen je nás hodně. Ani ve filharmonii si hráči sami nevybírají repertoár. To by ani nešlo. Díky panu dirigentovi jsme začali spolupracovat s komorním orchestrem VŠE Praha a sborem studentů Univerzity Karlovy.

■ Váš sbormistr je Angličan arménského původu. Nestěží vám spolupráci jazyková bariéra?

Vůbec ne. Haig umí velice obstojně česky. Před více než deseti lety sem přišel na roční stáž k dirigentu Bělohávkovi. Čeština a její zvukomalebnost mu při učarovala. Je ale pravda, že někdy je těžké vysvětlit například co znamenají lužné víly. Někdy nás svojí češtinou naopak pobaví, dokonce si některé jeho výroky píšeme.

■ Učíte se díky panu dirigentovi víc i zahraniční skladby?

To ano. Již jsme zpívali v angličtině, francouzštině, italsky, německy. Učili jsme se i arménskou modlitbu

■ Vy jste předsedou výboru Slavosí. Jaká je vaše úloha?

Většinou je to administrativní práce. Mám na starosti třeba i žádosti o granty. Máme ve sdružení vše dobře rozdělené. Jsme dobrý tým.

■ V čem je letošní jubilejní rok pro Slavosí jiný?

Začali jsme ho slavnostním koncertem, který se vydařil. Teď po letní pauze, budeme mít zase plno práce. Byli jsme na Slovensku a dostali další pozvání, abychom ještě letos přijeli zazpívat. Čekají nás naše oblíbená místa Svatý Jan pod Skalou, Karlštejn i Beroun.

Veselé výroky pana dirigenta Utidjiana

Posleďte hlas jako střelec, který míří a ví, kde jeho čípek bud (Miněno šíp) ■ ...Hlídejte ten tón, jak odešel z huby! ■ ...a vy začnete chcípnout, než já dám znamení ■ Je očkovaný proti vztelklnovi? (k majitelce psa, kterého měla na zkouše) ■ Otvíráte ústa rezavě, panty potřebují olej! ■ Moc krátký to bylo. Umřeli jste brzy.

Ostrov ukrývá tobogány i solnou jeskyni

Pokud máte sportovního ducha, v Berouně se rozhodně nudit nebudete. Po cyklostezkách se můžete vydat na kole, zabruslit si můžete na Zimním stadionu. Vyznavači in-line bruslí mohou využít speciální dráhy u Berounky a milovníci prkna zase moderní skatepark u Litavky. Menším dětem slouží v Berouně šestnáct dětských hřišť. Hrát si mohou na pirátské lodi a nebo ve společnosti Rákosníčka. S oblíbenými postavami ze Čtyřlístku Pindou, Myšpulínem, Bobíkem a Fífkou si můžete zahrát crazy golf ve sportovním areálu Eden. Adrenalinoví nadšenci mohou zamířit do lezeckého parku, který najdete v lomu Alkazar.

1 Přes milion návštěvníků

Jedním z nejnavštěvovanějších areálů je Městský plavecký areál Típsport laguna. Moderní areál, v jehož znaku nechýbí symbol města – medvěd, otevírá své brány denně stovkám návštěvníků. Branami areálu prošlo od roku 2007, kdy byl slavnostně otevřen, už přes milion návštěvníků. Jubilejního miliontého návštěvníka přivítal aquapark právě letos na jaře.

Berounský aquapark se nachází v malebném prostředí berounského Ostrova, který z obou stran lemuje řeka Berounka. V sousedství aquaparku i přilehlého zimního stadionu je rozlehlé parkoviště.

Zaplatat si můžete v pětadvacetimetrovém plaveckém bazénu se šesti drahami. K dispozici je tu i horká pára. V hale určené pro odpočinek nechýbí vedle rekreačního a dětského bazénu ani vířivka. Lákovou atrakcí zejména pro děti je vodní jeskyně.

Zábavní hala nabízí vedle 58 metrů dlouhého pneumatikového tobogánu a dvojité patnáctimetrové skluzavky také venkovní tobogán o délce 78 metrů. Celý tobogán je veden vně objektu. V hale je umístěn pouze dojezd a nástupní blok v nejvyšším patře haly. V areálu nechýbí ani fitness a relax centrum či solná jeskyně. Součástí komplexu je snack bar, kde se mohou návštěvníci občerstvit. V horkých dnech můžete využít letní opalovací terasu s lehátky.

Moderní technologie

Od začátku letošního roku se aquapark může pochlubit novou technologií úpravy vody. „Jde o špičkovou metodu, při které se kombinuje UV lampa s ozonem. Kvalita vody tak splňuje ta nejpřísnější kritéria pro provozování veřejných bazénů. Mimo jiné došlo i ke snížení hodnot takzvaného vázaného chloru, který způsobuje všem známý chlorový „zápach“,“ vysvětlil provozní areálu Antonín Marx. Kvalitu vody tak kladně hodnotí nejen sami návštěvníci, ale i hygienici, kteří zde pravidelně provádí kontroly.

2 Cyklostezka

Po stopách českých králů

Cyklostezka vede z Berouna podél řeky Berounky na Srbsko a Karlštejn. V opačném směru můžete podél Berounky dojet až do Nižboru a nebo se vydat podél Litavky do Králova Dvora a dál do Zdic.

3 Skatepark

U železničního hlavního nádraží slouží skateboardový areál, který nabízí různé obtížné sekce pro začátečníky i profesionály. Zájemci zde najdou takzvané real street prvky, které simulují pouliční ježdění, imitující schody, zábradlí, šikmé nájezdy a rádiusy. Plocha nezastřešeného železobetonového skateparku o velikosti 40 x 20 m splňuje parametry profesionálního sportoviště. Pravidelně se tu konají závody i se zahraničními účastníky.

4 In-line dráha

In-line okruhy najdete v klidné části města na levém břehu řeky Berounky. Vedou okolo fotbalového hřiště. Nabízí bruslařům dva in-line okruhy o délce 423 a 153,9 metrů. Jeho součástí je i několik laviček pro odpočívající sportovce a přilehlé parkoviště s 27 místy. Přímou u drah je v letních měsících v provozu terasa s občerstvením.

5 Lezecký park

Lezecký park najdete v lomu Alkazar na levém břehu Berounky při cestě do Srbska. Návštěvníci zde mají možnost vyzkoušet si lezení na jednoduchých výstupových trasách, které vybudoval Český horolezecký svaz. Lezecký park je koncipován jako volně přístupná atrakce. Park může nabídnout každému něco. Ohniště, sezení, jednoduché cvičební atrakce. Veškeré vybavení pro horolezeckou činnost si musí každý vzít s sebou.

6 Sportcentrum Eden

Areál je zaměřený na sportovní a volnočasové aktivity. Na své si přijdou golfisté, pro které je zde k dispozici indoor golf. Velice oblíbeným je v zimním období i badmintonový kurt. Z dalších sportů, které můžete vyzkoušet v letním období, je to lukostřelba, volejbal, nohejbal, beachtenis a beachvolejbal. Nejnovější součástí centra je unikátní osmnáctižamkové Crazy golfové hřiště. Ústředním motivem hřiště je pohádkový svět, ve kterém hráči mohou spatřit známou čtveřici z Čtyřlístku, indiána, draka chrlícího dým a další pohádkové postavy.

Informace: www.sporteden.cz

7 Trampolíny Beroun

Ulice Karla Čapka, Beroun - poblíž bazénu na Velkém sídlišti. Září Po-Pá 16:00 – 19:00, sobota, neděle, svátky 15:00 – 19:00. Říjen Po-pá 15:00 – 18:00, sobota, neděle, svátky 15:00 – 18:00. Informace: www.trampoliny.info

8 Zimní stadion

Na brusle se můžete vydat na zimní stadion, kde trénují i hráči prvoligového hokejového mužstva HC Berounští Medvědi. Díky pořízení umělé plochy se tu v roce 2010 mohlo konat Mistrovství světa v in-line hokeji. Stadion má kapacitu 2272 míst, z toho je 272 k sezení.

Informace: www.zsberoun.cz

